



פרשת זאתנו

בס"ד. משיחת כ"ף מנחם-אב ה'תשמ"ב

הנחה פרטית בלתי מוגה

דובר לפני כן בנוגע לעניין הגלות. "צדקה עשה הקב"ה [עם ישראל], שפיזרן לבין האומות". מטרת הפיזור היא אך ורק כדי שאחר כך אנחנו נתאסף ביחד באופן של "קהל גדול ישובו הנה", "בנערינו ובזקנינו, בבנינו ובבנותינו".

נשאלת השאלה: מה עושים עם העניין של "פיזרן לבין האומות"? כשתבוא הגאולה האמיתית והשלימה, יהיה מצב של שלימות העם. העם בשלימותו יהיה בארץ הקודש, בארץ ישראל, בשלימותה, ובאופן של "כי ירחיב [ה' את גבולך]". אבל מה עלינו לעשות כשאנחנו עדיין נמצאים בזמן הגלות וזה לא זמן של רגל, שבו כל בני ישראל מתאספים ביחד?

התשובה היא – מצות אהבת ישראל. כשמקיימים את מצות אהבת ישראל כפי שצריכים לקיים אותה... וצריכים לקיים אותה מאוד בפשטות, לא מתכוונים כאן לשום רמזים וכוונות, וסודי-סודות, אף-על-פי שישנם הרי-הרים של רמזים וסודות וכוונות בזה. מספיק לקיים את העניין כפשוטו, כפי שאפשר להסביר זאת לפשוט שבפשוטים שבישראל, שהציווי "ואהבת לרעך כמוך" מתפרש אצלו בפשטות.

הציווי הוא לאהוב "כמוך". בכל מקום שאדם הולך, הוא נמצא עם עצמו! הוא לא יכול להתרחק מעצמו! אומרים לנו ש"ואהבת לרעך" צריך להיות באופן של "כמוך", ממש כמו את עצמו. היכן שהוא הולך, שהחבר שלו ימצא אתו.

ולמי מתכוונים במלה "לרעך"? אין בדבר זה שום הגבלות. זה מתייחס לכל יהודי ולכל בני ישראל, כפי שמבואר באריכות בשיחות של רבותינו נשיאינו. כולל את משמעות העניין כפשוטו, כפי שאדמו"ר הזקן מסביר זאת בתניא פרק לב. כשיש לנו את קיום המצוה הזאת, שעליה נאמר שהיא "כלל גדול בתורה", "ואידך פירושא, זיל וגמור" [=ושאר התורה היא פירוש על זה, לך ולמד] - אזי, על ידי "ואהבת לרעך כמוך" אנחנו מבטלים את המצב של פיזור ישראל בין האומות.

ידועה האימרה שאפילו ביחס ליהודי כזה שהוא מעולם לא ראה אותו, ולא היה לו שום קשר אתו, אבל מכיון שמדובר ב"רעך", חלה ביחס אליו מצות עשה מן התורה



פרשת זאתנו

של "ואהבת לרעך כמוך", וזאת היא מצוה שהיא "כלל גדול בתורה"! וכאמור למעלה, כשבני ישראל שרויים באחדות, הם נהיים "גוי אחד בארץ", והם מחדירים את ה"אחד", את האחדות, בכל העולם.

ואז נהיה כל העולם במצב של "לא ישא גוי אל גוי חרב"; נהיה גם שלום בין האומות. שלום אמיתי, של קיימא ושל אמת. זוהי ה"סערה" סביב העניין של אהבת ישראל, על-פי החלק ה'נגלה' שבתורה, ובפשטות. על אחת כמה וכמה, כפי שזה מבואר בספרי מוסר ובספרי חסידות, וכולי.

זוהי מבטל את הפיזור של בני ישראל, ומבטל אפילו את החושך הכפול והמכופל של הגלות, משום שהאמת נמצאת במקום שבו נמצאת הנשמה של היהודי. ואז מתבטל העניין של "פיזור לבין האומות": עוד בזמן שהם מפוזרים בין האומות, על ידי שהם נמצאים במצב של "גוי אחד" ויש אחדות בין בני ישראל, נהיים בפועל ובפשטות מאוחדים כולם ביחד. וכאשר כולם נהיים מאוחדים, כמו שכתוב "כולנו כאחד", אנחנו יכולים לבקש "ברכנו אבינו", מכיון ש"כולנו כאחד".

איך אפשר לאחד את כל בני ישראל, אף על פי שהאחד הוא מ"ראשיכם" והאחר הוא "שואב מימך"? צריכים עניין שמאחד את כולם. והוא – כפי שנאמר במכילתא – הפתגם הידוע, שהאחדות מושגת בכוח התורה. אפילו לפני מתן-תורה, כשבני ישראל התייצבו כנגד ההר – והכוונה להר סיני, שהרי "משה קיבל תורה מסיני" – הרי עוד קודם שניתנה התורה, הם כבר נהיו "כאיש אחד" ו"בלב אחד".

וכפי שמבואר בתלמוד ירושלמי במסכת נדרים: "ואהבת לרעך כמוך". מדוע זה צריך להיות ממש "כמוך"? אומר הירושלמי, שזה בדומה ליד ימין ויד שמאל. שתיהן הן ידים של אותו גוף, אלא שהאחת היא ימנית והאחרת היא שמאלית. ייתכן שיד אחת תזיק, חס ושלום, ליד השנייה, וייתכן להיפך – שהיא תסייע לה. הציווי "ואהבת לרעך כמוך" מגלה שאנחנו כמו שתי ידיים ששייכות לאותו גוף. הוא עושה את כולנו לגוף אחד. רעיון זה צריך לחדור בכל הכוחות של האדם. וכאמור, זה נפעל בכוח התורה, שהרי תורה אחת לכולנו.